

I

(Νομοθετικές πράξεις)

KANONISMΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 230/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

για τη θέσπιση μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 209 παράγραφος 1 και το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει έναν από τους μηχανισμούς άμεσης στήριξης των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης και διαδέχεται τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, ο οποίος έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013.
- (2) Η διατήρηση της ειρήνης, η πρόληψη των συγκρούσεων, η ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας και η συνδρομή σε πληθυσμούς, χώρες και περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές συγκαταλέγονται στους πρωταρχικούς στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως καθορίζονται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Οι κρίσεις και οι συγκρούσεις που πλήττουν χώρες και περιοχές, καθώς και άλλοι παράγοντες, όπως η τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα, η βία που ασκείται με βάση το φύλο του θύματος, η κλιματική αλλαγή, τα ζητήματα ασφαλείας στον κυβερνοχώρο και οι απειλές κατά της ασφάλειας που προκύπτουν από φυσικές καταστροφές, συνιστούν κίνδυνο για τη σταθερότητα και την ασφάλεια. Για να αντιμετωπιστούν εγκαίρως και αποτελεσματικά τα προβλήματα αυτά, απαιτούνται ειδικοί χρηματοοικονομικοί πόροι και χρηματοδοτικοί μηχανισμοί που θα συμπληρώνουν τους μηχανισμούς ανθρωπιστικής βοήθειας και μακροπρόθεσμης συνεργασίας.

- (3) Στα συμπεράσματά του της 15ης και 16ης Ιουνίου 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το πρόγραμμα της Ένωσης για την πρόληψη βίαιων συγκρούσεων, όπου υπογραμμίζονταν η πολιτική δέσμευση της Ένωσης να επιδιώξει την πρόληψη των συγκρούσεων ως έναν από τους κύριους στόχους των εξωτερικών της σχέσεων, και αναγνώρισε ότι οι μηχανισμοί αναπτυξιακής συνεργασίας μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου αυτού. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2011 για την πρόληψη των συγκρούσεων επιβεβαιώθηκε ότι το εν λόγω πρόγραμμα συνιστά έγκυρη βάση πολιτικής για την ανάπτυξη περαιτέρω δράσεων της Ένωσης για την πρόληψη των συγκρούσεων. Στα συμπεράσματά του της 17ης Νοεμβρίου 2009, το Συμβούλιο ενέκρινε τη «γενική ιδέα για την ενίσχυση των δυνατοτήτων διαμεσολάβησης και διαλόγου της ΕΕ».

- (4) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με την ανταπόκριση της ΕΕ σε ευαίσθητες καταστάσεις καθώς και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνεληθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου, επίσης της 19ης Νοεμβρίου 2007, σχετικά με την ασφάλεια και την ανάπτυξη τονίζεται ότι η σύνδεση ανάπτυξης και ασφάλειας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στις στρατηγικές και τις πολιτικές της Ένωσης, συμβάλλοντας στη συνοχή των αναπτυξιακών πολιτικών σύμφωνα με το άρθρο 208 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και στη συνοχή της εξωτερικής δράσης της Ένωσης γενικά. Ειδικότερα, το Συμβούλιο κατέληξε ότι στις μελλοντικές εργασίες στον τομέα της ασφάλειας και της ανάπτυξης θα πρέπει να περιληφθούν οι επιπτώσεις που έχουν στην ασφάλεια και την ανάπτυξη η κλιματική αλλαγή, τα ζητήματα περιβάλλοντος και διαχείρισης φυσικών πόρων και η μετανάστευση.

- (5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την ευρωπαϊκή στρατηγική ασφαλείας στις 12 Δεκεμβρίου 2003 και την κοινή ανάλυση της έκθεσης εφαρμογής της στις 11 Δεκεμβρίου 2008. Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Η στρατηγική εσωτερικής ασφαλείας της ΕΕ στην πράξη: πέντε βήματα για μια ασφαλέστερη Ευρώπη», η Επιτροπή υπογράμμισε επίσης τη σημασία της συνεργασίας με τρίτες χώρες και περιφερειακούς οργανισμούς, ιδίως για τους σκοπούς της καταπολέμησης πολλαπλών απειλών, όπως της εμπορίας ανθρώπων, της διακίνησης ναρκωτικών και της τρομοκρατίας.

⁽¹⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού σταθερότητας (ΕΕ L 327 της 24.11.2006, σ. 1).

- (6) Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Για την ανταπόκριση της ΕΕ σε ευαίσθητες καταστάσεις — δέσμευση σε περιβάλλοντα δυσμενή για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη σταθερότητα και την ειρήνη», η Επιτροπή αναγνωρίζει την ουσιαστική συμβολή της Ένωσης στην προώθηση της ειρήνης και της σταθερότητας, μέσω της αντιμετώπισης των εκδηλώσεων βίας και των βαυτεμένων αιτίων της ανασφάλειας και των βίαιων συγκρούσεων. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων αυτών.
- (7) Την 8η Δεκεμβρίου 2008, το Συμβούλιο ενέκρινε συνολική προσέγγιση για την εφαρμογή από την Ένωση των αποφάσεων αριθ. 1325 (2000) και 1820 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια, αναγνωρίζοντας τον στενό συσχετισμό των ζητημάτων της ειρήνης, της ασφάλειας, της ανάπτυξης και της ισότητας των φύλων. Η Ένωση έχει επανειλημμένως ζητήσει την πλήρη εφαρμογή του προγράμματος για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια που θεσπίζεται στις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, και έχει υπογραμμίσει ιδίως την ανάγκη να καταπολεμηθεί η βία κατά των γυναικών σε καταστάσεις συγκρούσεων και να προωθηθεί η συμμετοχή των γυναικών στην εγκαθίδρυση της ειρήνης.
- (8) Στο στρατηγικό πλαίσιο και στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 25 Ιουνίου 2012, ζητείται η ανάπτυξη επιχειρησιακής καθοδήγησης, ώστε τα ανθρώπινα δικαιώματα να συνυπολογίζονται στον σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων στήριξης αντιτρομοκρατικών δράσεων, και τονίζεται ότι η εξάλειψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης καθώς και ο σεβασμός των διαδικαστικών εγγυήσεων (όπως του τεκμηρίου αιδωότητας, του δικαιώματος αμερόληπτης δίκης και των δικαιωμάτων υπεράσπισης) αποτελούν προτεραιότητα της Ένωσης στην εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- (9) Η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι στην πρώτη γραμμή των σχέσεων της Ένωσης με τις τρίτες χώρες και συνεπώς λογίζονται ως αρχές στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.
- (10) Στη δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της 25ης Μαρτίου 2004, ζητείται η ενσωμάτωση των αντιτρομοκρατικών στόχων στα προγράμματα εξωτερικής βοήθειας. Στην αντιτρομοκρατική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την οποία υιοθέτησε το Συμβούλιο στις 30 Νοεμβρίου 2005, ζητείται ενίσχυση της αντιτρομοκρατικής συνεργασίας με τις τρίτες χώρες και τα Ηνωμένα Έθνη. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2011 για την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των εσωτερικών και των εξωτερικών πτυχών του αγώνα κατά της τρομοκρατίας ζητείται να ενισχυθούν οι ικανότητες των αρμόδιων αρχών που ασχολούνται με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας σε τρίτες χώρες στο πλαίσιο του στρατηγικού προγραμματισμού του Μηχανισμού Σταθερότητας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1717/2006.
- (11) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 εκδόθηκε για να μπορεί η Ένωση να δρα με συνεκτικό και ολοκληρωμένο τρόπο σε καταστάσεις κρίσης και αναδυόμενης κρίσης και να αντιμετωπίζει συγκεκριμένες διεθνείς και διαπεριφερειακές απειλές κατά της ασφάλειας, και για να μπορεί να ενισχύσει την ετοιμότητα της για την αντιμετώπιση κρίσεων. Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι η θέσπιση αναθεωρημένου μηχανισμού, βάσει της πείρας που έχει αποκτηθεί από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1717/2006, ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η συνοχή των δράσεων της Ένωσης όσον αφορά την αντιμετώπιση κρίσεων, την πρόληψη των συγκρούσεων, την ειρήνευση και την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων απειλών και προκλήσεων ασφαλείας.
- (12) Τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να εξυπηρετούν τους στόχους του άρθρου 21 της ΣΕΕ και των άρθρων 208 και 212 της ΣΛΕΕ. Μπορούν να συμπληρώνουν και πρέπει να συνάδουν με τα μέτρα που λαμβάνει η Ένωση για την επίτευξη των στόχων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, στο πλαίσιο του τίτλου V της ΣΕΕ, καθώς και με τα μέτρα που θεσπίζονται στο πλαίσιο του πέμπτου μέρους της ΣΛΕΕ. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή πρέπει να συνεργάζονται για τη διασφάλιση της συνοχής αυτής, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- (13) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συνάδει με τις διατάξεις περί της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) όπως καθορίζονται στην απόφαση 2010/427/ΕΕ⁽¹⁾. Η δήλωση της Υπατης Εκπροσώπου του 2010 για την πολιτική λογοδοσία επιβεβαίωσε τις αρχές του διαλόγου, της διαβούλευσης, της πληροφόρησης και της αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- (14) Η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ, κατά περίπτωση, θα πρέπει να προβαίνουν σε τακτικές και συχνές ανταλλαγές απόψεων και πληροφοριών με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επιπλέον, σύμφωνα με τις σχετικές διοργανικές συμφωνίες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να έχει πρόσβαση στα έγγραφα, για να μπορεί να ασκεί το δικαίωμα του ελέγχου που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾ έχοντας την κατάλληλη ενημέρωση.
- (15) Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾ προβλέπονται κοινοί κανόνες και διαδικασίες για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

⁽¹⁾ Απόφαση 2010/427 ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης (βλ. σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας)

(16) Για να εξασφαλιστούν ενιαίες συνθήκες εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή που αφορούν τον προγραμματισμό και τα μέτρα εκτέλεσης. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

(17) Λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, ιδίως δε της λειτουργίας τους ως μέσων προσανατολισμού της πολιτικής και των δημοσιονομικών τους επιπτώσεων, θα πρέπει για την έκδοσή τους να εφαρμόζεται κατ' αρχήν η διαδικασία εξέτασης, εξαιρουμένων των μέτρων μικρής οικονομικής κλίμακας.

(18) Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που έχουν άμεση εφαρμογή όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που συνδέονται με την ανάγκη ταχείας αντίδρασης της Ένωσης, αυτό επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης.

(19) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει την αποδοτικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων για να βελτιστοποιήσει τον αντίκτυπο της εξωτερικής δράσης της. Αυτό πρέπει να επιτευχθεί με τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα των ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής δράσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ του παρόντος Μηχανισμού, άλλων ενωσιακών μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε περαιτέρω να οδηγήσει σε αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο αυτών των μηχανισμών.

(20) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(21) Ο παρών κανονισμός προβλέπει, για τη διάρκεια ισχύος του, δημοσιονομικό κονδύλιο το οποίο αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 17 της διοργανικής συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση⁽¹⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

(22) Είναι σκόπιμο να ευθυγραμμιστεί η διάρκεια ισχύος του παρόντος κανονισμού με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013⁽²⁾ του Συμβουλίου. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει ισχύσει από 1ης Ιανουαρίου 2014 έως 31ης Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει μηχανισμό («μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη»), ο οποίος παρέχει, για το διάστημα 2014-2020, άμεση στήριξη στις εξωτερικές πολιτικές της Ένωσης μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας και της συνοχής των δράσεων της Ένωσης στους τομείς της αντιμετώπισης κρίσεων, ετοιμότητας προς αντιμετώπιση κρίσεων, πρόληψης ενόπλων συγκρούσεων και, ειρήνευσης, καθώς και όσον αφορά την αντιμετώπιση παγκόσμιων και διαπεριφερειακών απειλών.

2. Η Ένωση λαμβάνει μέτρα αναπτυξιακής συνεργασίας, καθώς και μέτρα χρηματοδοτικής, οικονομικής και τεχνικής συνεργασίας με τρίτες χώρες, περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς, άλλους κρατικούς φορείς και παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, στους «παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών» συγκαταλέγονται οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οργανώσεις αυτοχθόνων πληθυσμών, οι τοπικές ομάδες πολιτών και οι επαγγελματικές ενώσεις, οι συνεταιρισμοί, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα, οι τοπικές οργανώσεις (περιλαμβανομένων των δικτύων) που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αποκεντρωμένης περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης, οι οργανώσεις καταναλωτών, οι οργανώσεις γυναικών και νέων, οι εκπαιδευτικοί, πολιτιστικοί, ερευνητικοί και επιστημονικοί οργανισμοί, τα πανεπιστήμια, οι εκκλησίες και οι θρησκευτικές οργανώσεις και κοινότητες, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καθώς και όλες οι μη κυβερνητικές ενώσεις και τα ιδιωτικά και δημόσια ιδρύματα που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη ή την εξωτερική διάσταση των εσωτερικών πολιτικών. Όταν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού, είναι δυνατή η χρηματοδότηση και άλλων φορέων ή παραγόντων που δεν αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

4. Οι ειδικοί στόχοι του παρόντος κανονισμού είναι οι ακόλουθοι:

α) σε καταστάσεις κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης, η ταχεία συμβολή στη σταθερότητα, μέσω της ανάπτυξης αποτελεσματικής δράσης σχεδιασμένης να βοηθήσει στη διατήρηση, τη διαμόρφωση ή την αποκατάσταση των συνθηκών που είναι αναγκαίες για την κατάλληλη υλοποίηση των εξωτερικών πολιτικών και δράσεων της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 21 της ΣΕΕ,

β) η συμβολή στην πρόληψη συγκρούσεων και στη διασφάλιση της ικανότητας και της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστάσεων πριν και μετά την κρίση και την εγκαθίδρυση της ειρήνης, και

γ) η αντιμετώπιση συγκεκριμένων παγκόσμιων και διαπεριφερειακών απειλών κατά της ειρήνης, της διεθνούς ασφάλειας και της σταθερότητας.

⁽¹⁾ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

Άρθρο 2

ΤΙΤΛΟΣ II

Συνοχή και συμπληρωματικότητα της ενωσιακής βοήθειας

ΤΥΠΟΙ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

1. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού συνάδουν με το συνολικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής της Ένωσης για τις χώρες-εταίρους και ειδικότερα με τους στόχους των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, καθώς και με άλλα σχετικά ενωσιακά μέτρα.

2. Τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να συμπληρώνουν και συνάδουν με τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του τίτλου V της ΣΕΕ και του πέμπτου μέρους της ΣΛΕΕ. Στα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού συνεκτιμώνται δεόντως οι απόψεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

3. Η ενωσιακή βοήθεια που παρέχεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι συμπληρωματική προς τη βοήθεια που προβλέπεται στο πλαίσιο των ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας, παρέχεται μόνον εφόσον δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθεί επαρκής και αποτελεσματική δράση στο πλαίσιο των προαναφερόμενων μηχανισμών και σχεδιάζεται και εκτελείται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει τη συνέχεια των δράσεων στο πλαίσιο των εν λόγω μηχανισμών, κατά περίπτωση.

4. Ει δυνατόν, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα διατομεακά θέματα, μεταξύ άλλων και στον προγραμματισμό:

- α) προαγωγή της δημοκρατίας και χρηστή διακυβέρνηση,
- β) ανθρώπινα δικαιώματα και ανθρωπιστικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των παιδιών και των δικαιωμάτων των αυτόχθονων πληθυσμών,
- γ) αποφυγή διακρίσεων,
- δ) ισότητα των φύλων και χειραφέτηση των γυναικών,
- ε) πρόληψη συγκρούσεων, και
- στ) κλιματική αλλαγή.

5. Δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96 ⁽¹⁾ του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ και είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση δυνάμει των εν λόγω πράξεων δεν χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού.

6. Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η συμπληρωματικότητα των ενωσιακών και των εθνικών μέτρων παροχής βοήθειας, καθώς και για να αποφευχθεί η διπλή χρηματοδότηση, η Επιτροπή προωθεί τον στενό συντονισμό των δραστηριοτήτων της Ένωσης με τις δραστηριότητες των κρατών μελών τόσο σε επίπεδο λήψης αποφάσεων όσο και επιτόπου. Προς τούτο, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή χρησιμοποιούν σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού αυτού. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή διασφαλίζει τον συντονισμό και τη συνεργασία με πολυμερείς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς και άλλους δωρητές.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1996, σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια (ΕΕ L 163 της 2.7.1996, σ. 1).

⁽²⁾ Απόφαση αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 924).

Άρθρο 3

Βοήθεια για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης με σκοπό την πρόληψη συγκρούσεων

1. Η Ένωση παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια για την επίτευξη των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο α) ανταποκρινόμενη στις ακόλουθες εξαιρετικές και απρόβλεπτες καταστάσεις:

- α) σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης,
- β) σε περιπτώσεις καταστάσεων που συνιστούν απειλή για τη δημοκρατία, τη δημόσια τάξη, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών ή την ασφάλεια και την προστασία των ατόμων, ιδίως εκείνων που είναι εκτεθειμένα σε βία ασκούμενη με βάση το φύλο του θύματος σε καταστάσεις αστάθειας, ή
- γ) σε περιπτώσεις καταστάσεων οι οποίες υπάρχει κίνδυνος να κλιμακωθούν σε ένοπλες συγκρούσεις ή να αποσταθεροποιηθούν σοβαρά την ή τις εμπλεκόμενες τρίτες χώρες.

Η βοήθεια αυτή μπορεί επίσης να λαμβάνεται για την αντιμετώπιση καταστάσεων κατά τις οποίες η Ένωση επικαλείται τις ρήτρες ουσιωδών στοιχείων που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμφωνίες, για να αναστείλει, εν όλω ή εν μέρει, τη συνεργασία της με τρίτες χώρες.

2. Η τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να καλύπτει τα ακόλουθα:

- α) στήριξη μέσω της παροχής τεχνικής και υλικοτεχνικής βοήθειας των προσπάθειών που αναλαμβάνουν διεθνείς και περιφερειακοί οργανισμοί, καθώς επίσης κρατικοί φορείς και παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών για την προώθηση της ανάπτυξης εμπιστοσύνης, της διαμεσολάβησης, του διαλόγου και της συμφιλίωσης,
- β) στήριξη της εφαρμογής των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια, ιδίως σε ευάλωτες χώρες, σε χώρες όπου βρίσκονται σε εξέλιξη συγκρούσεις και σε χώρες που εξέρχονται από συγκρούσεις,
- γ) στήριξη της συγκρότησης και λειτουργίας προσωρινών διοικήσεων οριζόμενων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο,
- δ) στήριξη της ανάπτυξης δημοκρατικών και πλουραλιστικών κρατικών θεσμών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στους εν λόγω θεσμούς, της αποτελεσματικής πολιτικής διοίκησης και της πολιτικής επίβλεψης του συστήματος ασφαλείας, καθώς και μέτρων για την ενίσχυση των ικανοτήτων των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών που συμμετέχουν στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος και όλων των μορφών παράνομης διακίνησης,

- ε) στήριξη διεθνών ποινικών δικαστηρίων και ειδικών εθνικών δικαστηρίων, επιτροπών εξακρίβωσης της αλήθειας και συμφιλίωσης καθώς και μηχανισμών για τη νομική διευθέτηση καταγγελιών σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα και για τη διεκδίκηση και επιδίκαση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας που συγκροτούνται σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου,
- στ) στήριξη μέτρων αναγκαίων για την έναρξη της αποκατάστασης και ανοικοδόμησης βασικών υποδομών, καταλυμάτων, δημόσιων κτιρίων και οικονομικών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και της βασικής παραγωγικής ικανότητας, και άλλων μέτρων για την αναξέρμανση της οικονομικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την εξασφάλιση των ελάχιστων συνθηκών που είναι αναγκαίες για βιώσιμη κοινωνική ανάπτυξη,
- ζ) στήριξη μη στρατιωτικών μέτρων που συνδέονται με την αποστράτευση και την επανένταξη πρώην μαχητών και των οικογενειών τους στην κοινωνία των πολιτών και, κατά περίπτωση, του επαναπατρισμού τους, καθώς και μέτρων για την αντιμετώπιση της κατάστασης των παιδιών στρατιωτών και των μαχητριών,
- η) στήριξη μέτρων για τον μετριασμό των κοινωνικών επιπτώσεων της αναδιάρθρωσης των ένοπλων δυνάμεων,
- θ) στήριξη μέτρων για την αντιμετώπιση στο πλαίσιο των ενωσιακών πολιτικών συνεργασίας και των στόχων τους των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων που έχουν στον άμαχο πληθυσμό οι νάρκες ξηράς κατά προσωπικού, οι μη εκραγέντες μηχανισμοί ή τα εκρηκτικά κατάλοιπα του πολέμου. Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να καλύπτουν, μεταξύ άλλων, την εκπαίδευση όσον αφορά τους κινδύνους, την ανίχνευση ναρκών και την εκκαθάριση ναρκοπεδίων και, σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα, την καταστροφή των αποθεμάτων,
- ι) στήριξη μέτρων για την καταπολέμηση στο πλαίσιο των ενωσιακών πολιτικών συνεργασίας και των στόχων τους της παράνομης χρήσης και της πρόσβασης σε φορητά όπλα και ελαφρύ οπλισμό,
- ια) στήριξη μέτρων για την εξασφάλιση της επαρκούς κάλυψης των ειδικών αναγκών των γυναικών και των παιδιών σε καταστάσεις κρίσης και συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσής τους σε βία ασκούμενη με βάση το φύλο του θύματος,
- ιβ) στήριξη της αποκατάστασης και της επανένταξης των θυμάτων ένοπλων συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γυναικών και των παιδιών,
- ιγ) στήριξη μέτρων για την προώθηση και προάσπιση του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και των συναφών διεθνών πράξεων,
- ιδ) στήριξη των κοινωνικοοικονομικών μέτρων για την προώθηση της δίκαιης πρόσβασης στους φυσικούς πόρους και της διαφανούς διαχείρισής τους σε καταστάσεις κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της εγκαθίδρυσης της ειρήνης,
- ιε) στήριξη μέτρων για την αντιμετώπιση των δυνητικών επιπτώσεων αιφνιδίων μετακινήσεων πληθυσμών οι οποίες επηρεάζουν την πολιτική κατάσταση και την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την κάλυψη των αναγκών κοινοτήτων υποδοχής σε καταστάσεις κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της εγκαθίδρυσης της ειρήνης,
- ιστ) στήριξη μέτρων για την προώθηση της ανάπτυξης και της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών και της συμμετοχής της στην πολιτική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στις εν λόγω διαδικασίες και μέτρων για την προαγωγή ανεξάρτητων, πλουραλιστικών και επαγγελματικών μέσων ενημέρωσης,
- ιζ) στήριξη μέτρων για την αντιμετώπιση φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών που απειλούν τη σταθερότητα, καθώς και απειλών κατά της δημόσιας υγείας σχετιζόμενων με πανδημίες, σε περίπτωση που δεν παρέχεται ενωσιακή ανθρωπιστική βοήθεια και βοήθεια πολιτικής προστασίας ή συμπληρωματικά προς τη βοήθεια αυτή.
3. Στις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Ένωση μπορεί να παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια που δεν καλύπτεται ρητά στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Η βοήθεια αυτή περιορίζεται στα έκτακτα μέτρα βοήθειας του άρθρου 7 παράγραφος 2 τα οποία πληρούν όλους τους ακόλουθους όρους:
- α) εμπίπτουν στο γενικό πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και στους ειδικούς στόχους του άρθρου 1 παράγραφος 4 στοιχείο α),
- β) περιορίζονται ως προς τη διάρκειά τους στο χρονικό διάστημα που ορίζει το άρθρο 7 παράγραφος 2,
- γ) θα ήταν υπό κανονικές συνθήκες επιλέξιμα στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας ή άλλων συνιστωσών του παρόντος κανονισμού, αλλά, λόγω της ανάγκης ταχείας αντιμετώπισης της κατάστασης, θα πρέπει να υλοποιηθούν με μέτρα για την αντιμετώπιση κρίσεων ή αναδυόμενων κρίσεων.

Άρθρο 4

Βοήθεια για την πρόληψη συγκρούσεων, την ειρήνευση και την ετοιμότητα προς αντιμετώπιση κρίσεων

1. Η Ένωση παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια προς επιδίωξη των ειδικών στόχων που εκτίθενται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο β). Αυτή η βοήθεια καλύπτει τη στήριξη μέτρων που στοχεύουν στην οικοδόμηση και την ενίσχυση των ικανοτήτων της Ένωσης και των εταίρων της όσον αφορά την πρόληψη συγκρούσεων, την εγκαθίδρυση της ειρήνης και την κάλυψη των αναγκών πριν και μετά την κρίση, σε στενό συντονισμό με τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους διεθνείς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς, κρατικούς φορείς και παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών, στο πλαίσιο των προσπάθειών τους για:

- α) την προαγωγή της έγκαιρης προειδοποίησης και της ανάλυσης των κινδύνων με προσοχή στη διάσταση των συγκρούσεων κατά τη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών,
- β) τη διευκόλυνση και ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, τη διαμεσολάβηση, τον διάλογο και τη συμφιλίωση, με ιδιαίτερη προσοχή σε αναδυόμενες διακοινοτικές εντάσεις,

- γ) την ενίσχυση των ικανοτήτων συμμετοχής και ανάπτυξης δυνάμεων σε μη στρατιωτικές αποστολές σταθεροποίησης,
- δ) τη βελτίωση της ανάκαμψης έπειτα από συγκρούσεις και καταστροφές οι οποίες επηρεάζουν την πολιτική κατάσταση και την ασφάλεια,
- ε) τον μετριασμό της χρήσης φυσικών πόρων για τη χρηματοδότηση συγκρούσεων καθώς και τη στήριξη της συμμόρφωσης των εμπλεκομένων με πρωτοβουλίες όπως το σύστημα πιστοποίησης της διαδικασίας Κίμπερλυ, ιδίως όσον αφορά τη διενέργεια αποδοτικών εγχώριων ελέγχων της παραγωγής και της εμπορίας φυσικών πόρων.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο:

- α) περιλαμβάνουν τη μεταφορά τεχνογνωσίας, την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών ή την αξιολόγηση των κινδύνων/απειλών, την έρευνα και την ανάλυση, τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, την κατάρτιση και την παροχή υπηρεσιών,
- β) συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη διαρθρωμένου διαλόγου επί ζητημάτων εγκαθίδρυσης της ειρήνης,
- γ) μπορούν να συμπεριλάβουν χρηματοδοτική και τεχνική βοήθεια για την υλοποίηση δράσεων στήριξης της εγκαθίδρυσης της ειρήνης και της συγκρότησης κράτους.

Άρθρο 5

Βοήθεια για την αντιμετώπιση παγκόσμιων, διαπεριφερειακών και αναδυόμενων απειλών

1. Η Ένωση παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια προς επιδίωξη των ειδικών επιδιώξεων που εκτίθενται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο γ) στους ακόλουθους τομείς:

- α) απειλές κατά της δημόσιας τάξης, της ασφάλειας και της προστασίας των πολιτών, των κρίσιμων υποδομών και της δημόσιας υγείας,
- β) μετριασμός και ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων που προκαλούνται εκ προθέσεως, λόγω ατυχήματος ή από φυσικά αίτια και συνδέονται με χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά και πυρηνικά υλικά ή παράγοντες.

2. Η βοήθεια στους τομείς του στοιχείου α) της παραγράφου 1 καλύπτει τη στήριξη μέτρων που στοχεύουν:

- α) στην ενίσχυση της ικανότητας των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών και πολιτικών αρχών που συμμετέχουν στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένου του κυβερνοεγκλήματος, και όλων των μορφών παράνομης διακίνησης, καθώς και στον αποτελεσματικό έλεγχο του παράνομου εμπορίου και της παράνομης διαμετακόμισης,
- β) στην αντιμετώπιση απειλών κατά κρίσιμων υποδομών, στις οποίες μπορούν να περιλαμβάνονται οι διεθνείς μεταφορές, περιλαμβανομένων των επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών, οι δραστηριότητες στον τομέα της ενέργειας, τα δίκτυα διανομής ενέργειας και τα ηλεκτρονικά δίκτυα πληροφοριών και επικοινωνιών. Τα μέτρα αυτά δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη διαπεριφερειακή συνεργασία και στην εφαρμογή διεθνών προτύπων όσον αφορά τη συνειδητοποίηση των κινδύνων, τις αναλύσεις τρωτότητας, την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, τις προειδοποιήσεις και τη διαχείριση των συνεπειών,

- γ) στην εξασφάλιση της κατάλληλης αντιμετώπισης σοβαρών απειλών κατά της δημόσιας υγείας, όπως αιφνίδιων επιδημιών με ενδεχόμενες διακρατικές επιπτώσεις,

- δ) στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων και διαπεριφερειακών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής με δυνητικά αποσταθεροποιητικό αντίκτυπο στην ειρήνη και την ασφάλεια.

3. Όσον αφορά τα μέτρα του στοιχείου α) της παραγράφου 2:

- α) προτεραιότητα δίνεται σε διαπεριφερειακές συνεργασίες όπου συμμετέχουν δύο ή περισσότερες τρίτες χώρες που έχουν επιδείξει σαφή πολιτική βούληση για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων προβλημάτων. Για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας μπορεί επίσης να αναπτυχθεί συνεργασία με μεμονωμένες χώρες, περιοχές ή διεθνείς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς,

- β) δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη χρηστή διακυβέρνηση και είναι σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο,

- γ) όσον αφορά την παροχή βοήθειας σε αρχές που συμμετέχουν στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, προτεραιότητα δίνεται σε υποστηρικτικά μέτρα για την ανάπτυξη και ενίσχυση της αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας, την εφαρμογή και την εκτέλεση του δημοσιονομικού, τελωνειακού και μεταναστευτικού δικαίου, την ανάπτυξη διαδικασιών επιβολής του νόμου εναρμονισμένων με τα υψηλότερα διεθνή πρότυπα και σύμφωνων με το διεθνές δίκαιο, την ενίσχυση των μηχανισμών δημοκρατικού ελέγχου και θεσμικής εποπτείας, καθώς και την πρόληψη του βίαιου ριζοσπαστισμού,

- δ) όσον αφορά τη βοήθεια για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών, δίνεται η δέουσα προσοχή στη διεθνή συνεργασία που αποσκοπεί στην πρόωθηση βέλτιστων πρακτικών για τον περιορισμό της ζήτησης, της παραγωγής και των βλαπτικών επιπτώσεων.

4. Η βοήθεια στους τομείς του στοιχείου β) της παραγράφου 1 καλύπτει τη στήριξη μέτρων που στοχεύουν:

- α) στην πρόωθηση μη στρατιωτικών ερευνητικών δραστηριοτήτων ως εναλλακτικών προς εκείνες που συνδέονται με αμυντικούς σκοπούς,

- β) στην ενίσχυση των πρακτικών ασφάλειας που συνδέονται με μη στρατιωτικές εγκαταστάσεις όπου αποθηκεύονται ή υφίστανται επεξεργασία στο πλαίσιο μη στρατιωτικών ερευνητικών προγραμμάτων ευαίσθητα χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά και πυρηνικά υλικά ή παράγοντες,

- γ) στη στήριξη στο πλαίσιο των ενωσιακών πολιτικών συνεργασίας και των στόχων τους της δημιουργίας μη στρατιωτικών υποδομών και της εκπόνησης των σχετικών μη στρατιωτικών μελετών που απαιτούνται για την αποξήλωση, την αποκατάσταση ή τη μετατροπή εγκαταστάσεων και χώρων χρησιμοποιούμενων για εξοπλισμούς, εφόσον δηλώνεται ότι οι εγκαταστάσεις και οι χώροι αυτοί δεν είναι πλέον ενταγμένοι σε αμυντικό πρόγραμμα,

- δ) στην ενίσχυση της ικανότητας των αρμόδιων μη στρατιωτικών αρχών που συμμετέχουν στην ανάπτυξη και την επιβολή αποτελεσματικού ελέγχου της παράνομης διακίνησης χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών υλικών ή παραγόντων (συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού για την παραγωγή ή τη χρήση τους),

- ε) στην ανάπτυξη του νομικού πλαισίου και των θεσμικών ικανοτήτων για την καθιέρωση και επιβολή αποτελεσματικών ελέγχων των εξαγωγών αγαθών διπλής χρήσης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων περιφερειακής συνεργασίας,
- στ) στην ανάπτυξη αποτελεσματικών μη στρατιωτικών μέτρων όσον αφορά την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών, τον προγραμματισμό για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, την αντιμετώπιση κρίσεων και τις δυνατότητες μέτρων καθαρισμού.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Άρθρο 6

Γενικό πλαίσιο

Η ενωσιακή βοήθεια εκτελείται, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014, μέσω:

- α) έκτακτων μέτρων βοήθειας και προσωρινών προγραμμάτων δράσης, κατ' άρθρο 7,
- β) θεματικών εγγράφων στρατηγικής και πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων, κατ' άρθρο 8,
- γ) ετήσιων προγραμμάτων δράσης, μεμονωμένων μέτρων και ειδικών μέτρων,
- δ) μέτρων στήριξης.

Άρθρο 7

Έκτακτα μέτρα βοήθειας και προσωρινά προγράμματα δράσης

1. Η ενωσιακή βοήθεια που προβλέπεται στο άρθρο 3 παρέχεται με έκτακτα μέτρα βοήθειας και προσωρινά προγράμματα δράσης.

2. Σε καταστάσεις όπως οι αναφερόμενες στο άρθρο 3 παράγραφος 1, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει έκτακτα μέτρα βοήθειας που πληρούν τους όρους του άρθρου 3 παράγραφος 3. Τα μέτρα αυτά μπορούν να έχουν διάρκεια έως 18 μήνες, η οποία μπορεί να παραταθεί δύο φορές κατά έξι επιπλέον μήνες το πολύ, έως 30 μήνες κατά ανώτατο όριο, σε περίπτωση αντικειμενικών και απρόβλεπτων εμποδίων στην εφαρμογή τους, υπό τον όρο ότι δεν αυξάνεται το ποσό για τη χρηματοδότησή τους.

Σε περιπτώσεις παρατεταμένων κρίσεων και συγκρούσεων, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει δεύτερο έκτακτο μέτρο βοήθειας, του οποίου η διάρκεια είναι έως 18 μήνες.

Η διάρκεια του εκτάκτου μέτρου βοήθειας του πρώτου εδαφίου συνδυαζόμενη με την διάρκεια του εκτάκτου μέτρου βοήθειας του δεύτερου εδαφίου δεν υπερβαίνει τους 36 μήνες.

3. Όταν το κόστος ενός έκτακτου μέτρου βοήθειας υπερβαίνει τα 20 000 000 EUR, το μέτρο εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

4. Πριν από την έγκριση ή την παράταση έκτακτων μέτρων βοήθειας το κόστος των οποίων δεν υπερβαίνει τα 20 000 000 EUR, η Επιτροπή ενημερώνει το Συμβούλιο σχετικά με τον χαρακτήρα και τους στόχους των εν λόγω μέτρων, καθώς και τα προβλεπόμενα χρηματοδοτικά ποσά. Η Επιτροπή ενημερώνει ομοίως το Συμβούλιο πριν να προβεί σε σημαντικές επί της ουσίας τροποποιήσεις ήδη εγκριθέντων έκτακτων μέτρων βοήθειας. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τη σχετική προσέγγιση πολιτικής του Συμβουλίου τόσο κατά τον προγραμματισμό όσο και κατά την επακόλουθη εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, χάριν της συνοχής της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

5. Το συντομότερο δυνατό μετά την έγκριση ενός έκτακτου μέτρου βοήθειας, και σε κάθε περίπτωση εντός τριών μηνών από αυτή, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία περιγράφεται ο χαρακτήρας, το πλαίσιο και το σκεπτικό των εγκριθέντων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικότητάς τους προς τις εν εξελίξει και τις σχεδιαζόμενες δράσεις της Ένωσης.

6. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει προσωρινά προγράμματα δράσης, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, με σκοπό την εγκαθίδρυση ή την αποκατάσταση των βασικών συνθηκών που απαιτούνται για την αποτελεσματική υλοποίηση των πολιτικών εξωτερικής συνεργασίας της Ένωσης.

Τα προσωρινά προγράμματα δράσης βασίζονται στα έκτακτα μέτρα βοήθειας.

7. Η Επιτροπή ενημερώνει δεόντως και εγκαίρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση της ενωσιακής βοήθειας δυνάμει του άρθρου 3, συμπεριλαμβανομένων των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών ποσών, και επιπλέον ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όταν προβαίνει σε επί της ουσίας τροποποιήσεις ή παρατάσεις της βοήθειας αυτής.

Άρθρο 8

Θεματικά έγγραφα στρατηγικής και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα

1. Τα θεματικά έγγραφα στρατηγικής αποτελούν τη γενική βάση για την εκτέλεση της βοήθειας που προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5. Τα έγγραφα αυτά παρέχουν ένα πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και των οικείων χωρών ή περιοχών εταίρων.

2. Κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή των θεματικών εγγράφων στρατηγικής εφαρμόζονται οι αρχές της αποτελεσματικότητας της βοήθειας, όπως η εταιρική σχέση, ο συντονισμός και, κατά περίπτωση, η εναρμόνιση. Προς τον σκοπό αυτό, τα θεματικά έγγραφα στρατηγικής εναρμονίζονται, χωρίς να αλληλεπικαλύπτονται, με τα έγγραφα προγραμματισμού τα οποία έχουν εγκριθεί ή θεσπιστεί στο πλαίσιο άλλων μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας της Ένωσης.

Τα θεματικά έγγραφα στρατηγικής καταρτίζονται, κατ' αρχήν, μετά από διάλογο της Ένωσης ή, κατά περίπτωση, των ενδιαφερομένων κρατών μελών με την οικεία χώρα ή περιοχή-εταίρο και με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών, ώστε να διασφαλίζεται επαρκής η αποδοχή της διαδικασίας προγραμματισμού από την οικεία χώρα ή περιοχή.

Η Ένωση και τα κράτη μέλη της διαβουλεύονται μεταξύ τους στα αρχικά στάδια της διαδικασίας προγραμματισμού, για να προωθήσουν τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα των δραστηριοτήτων συνεργασίας που πραγματοποιούν.

3. Κάθε θεματικό έγγραφο στρατηγικής συνοδεύεται από πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα, όπου συνοψίζονται οι τομείς προτεραιότητας που έχουν επιλεγεί για ενωσιακή χρηματοδότηση, οι ειδικοί στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι δείκτες απόδοσης και το χρονοδιάγραμμα της ενωσιακής βοήθειας.

Στα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καθορίζονται ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια για κάθε πρόγραμμα, με γνώμονα τις ανάγκες και τις ιδιαίτερες δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι οικείες χώρες ή περιοχές εταίροι. Εάν χρειάζεται, τα χρηματοδοτικά κονδύλια μπορούν να ορίζονται υπό τη μορφή εύρους τιμών.

4. Η Επιτροπή εγκρίνει τα θεματικά έγγραφα στρατηγικής και τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται επίσης σε ουσιαστικές αναθεωρήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα σημαντική τροποποίηση στα θεματικά έγγραφα στρατηγικής ή στα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα.

5. Η διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 δεν ισχύει για μη ουσιώδεις τροποποιήσεις ή τεχνικές προσαρμογές των θεματικών εγγράφων στρατηγικής και των πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων, που συνεπάγονται την ανακατανομή κονδυλίων εντός του πλαισίου των ενδεικτικών κατανομών ανά τομέα προτεραιότητας ή την αύξηση ή μείωση του μεγέθους της αρχικής ενδεικτικής κατανομής κατά ποσοστό μέχρι και 20 %, χωρίς να υπερβαίνει τα 10 000 000 EUR, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις ή τεχνικές προσαρμογές δεν θίγουν τους τομείς και τους στόχους προτεραιότητας που καθορίζονται στα **εν λόγω** έγγραφα.

Στις περιπτώσεις αυτές, οι τροποποιήσεις ή τεχνικές προσαρμογές κοινοποιούνται χωρίς καθυστέρηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τους εκπροσώπους των κρατών μελών στην επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 11.

6. Για αποχρώντες λόγους επιτακτικής ανάγκης, όταν απαιτείται ταχεία αντίδραση της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε τροποποίηση των θεματικών εγγράφων στρατηγικής και των πολυετών ενδεικτικών εγγράφων με την διαδικασία του άρθρου 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

7. Σε τυχόν προγραμματισμό ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 9

Κοινωνία των πολιτών

Η προετοιμασία, ο προγραμματισμός, η υλοποίηση και η παρακολούθηση των μέτρων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό πραγματοποιούνται, εφόσον είναι εφικτό και σκόπιμο, σε διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών.

Άρθρο 10

Ανθρώπινα δικαιώματα

1. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι τα μέτρα που εγκρίνονται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού σε σχέση με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος εφαρμόζονται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

2. Σύμφωνα με το στρατηγικό πλαίσιο και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, η Επιτροπή αναπτύσσει επιχειρησιακή καθοδήγηση για τη συνεκτίμηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων της παραγράφου 1, ιδίως όσον αφορά την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης και τον σεβασμό των διαδικαστικών εγγυήσεων, όπως του τεκμηρίου αθωότητας, του δικαιώματος αμερόληπτης δίκης και των δικαιωμάτων υπεράσπισης. Στα μέτρα που αφορούν την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και την καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος συνεκτιμάται σαφώς η διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3. Η Επιτροπή παρακολουθεί προσεκτικά την εφαρμογή των μέτρων της παραγράφου 1, διασφαλίζοντας το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και συμπεριλαμβάνει σχετικές πληροφορίες στις τακτικές εκθέσεις της.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 11

Διαδικασία επιτροπής

Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή («επιτροπή του μηχανισμού συμβολής στην σταθερότητα και την ειρήνη»). Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 12

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ και ιδίως το άρθρο 9 αυτής.

Άρθρο 13

Χρηματοδοτικό κονδύλιο

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2014 έως 2020 ορίζεται στα 2 338 719 000 EUR.

2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

3. Κατά την περίοδο 2014-2020:

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

α) τουλάχιστον το 70 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται για μέτρα του άρθρου 3 και

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

β) το 9 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται για μέτρα του άρθρου 4.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11ης Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού σταθερότητας και ειρήνης και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*), και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη αναθεώρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.